

PRIORYTETY LRPO

Priorytet II. Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego.

Głównym celem Priorytetu II jest rozwój gospodarczy województwa poprzez zintegrowanie działań dla tworzenia warunków sprzyjających wzrostowi inwestycji na poziomie regionalnym i lokalnym oraz wzrostowi zatrudnienia.

Działanie 2.1. Mikroprzedsiębiorstwa

BUDŻET: 48 772 333 €

OPIS: Działanie 2.1 „Mikroprzedsiębiorstwa” zostało ukierunkowane na podnoszenie zdolności inwestycyjnej mikroprzedsiębiorstw poprzez dokapitalizowanie projektów inwestycyjnych realizowanych w dwóch typach – „małe” i „duże” dotacje inwestycyjne. Wybór typu dotacji należy wyłącznie do Beneficjenta i powinien być uwarunkowany zakresem planowanej inwestycji oraz uzasadnionymi potrzebami inwestycyjnymi Beneficjenta.

Oba typy dotacji powinny przyczynić się do dostosowania mikroprzedsiębiorstw do konkurencyjności na Jednolitym Rynku Europejskim.

Projekty realizowane w ramach Działania powinny być inwestycjami w środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne. Każda z tych inwestycji musi spełniać kryterium nowej inwestycji¹ (inwestycji początkowej), czyli takiej, która nie prowadzi do odtworzenia zdolności produkcyjnych. Dotacja nie może również zostać wykorzystana na bieżące wydatki przedsiębiorstwa (np. opłaty) oraz na środki obrotowe, jak również działalność operacyjną przedsiębiorstwa. Przyznane środki finansowe powinny zostać wykorzystane do wygenerowania wartości dodanej, a nie służyć jedynie bezpośredniemu czerpaniu korzyści.

Działania podejmowane w ramach projektów powinny posiadać znamiona innowacyjności², co najmniej na poziomie danego przedsiębiorstwa. Innowacyjność projektu będzie przedmiotem punktacji na ocenie merytorycznej.

CEL: Celem Działania jest zwiększenie konkurencyjności lubuskich mikroprzedsiębiorstw przez zwiększenie zdolności inwestycyjnej, szczególnie w początkowym okresie ich działalności, a także unowocześnienie ich wyposażenia oraz sposobu funkcjonowania, co w konsekwencji przyczyni się do dostosowania ich działalności do wymogów JRE.

Wsparcie może zostać udzielone na projekty związane z:

- rozbudową przedsiębiorstwa
- rozszerzeniem zakresu działalności przedsiębiorstwa
- realizacją zasadniczych zmian produkcji, procesu produkcyjnego lub zmianę w zakresie sposobu świadczenia usług poprzez racjonalizację, dywersyfikację lub modernizację
- zmianą wyrobu lub usługi, w tym także zmiany w zakresie sposobu świadczenia usług
- unowocześnieniem wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności gospodarczej
- unowocześnieniem działalności przedsiębiorstw poprzez rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego (w tym usługi i aplikacje dla MŚP, handel droga elektroniczna, tworzenie sieci oraz inne działania służące dostępowi do ICT dla MŚP i ich wydajnemu użytkowaniu)
- inwestycjami w aktywa niematerialne i prawne związane z transferem technologii poprzez nabycie praw patentowych, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej i technologicznej
- pomoc MŚP w promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (wprowadzanie skutecznych systemów zarządzania środowiskiem oraz wprowadzanie i stosowanie technologii zapobiegających zanieczyszczeniom)

¹ Definicja zawarta w słowniku

² Tamże

- inwestycje w czyste technologie.

Projekty realizowane w ramach działania powinny być inwestycjami w środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne (nabycie lub tworzenie). Każda z tych inwestycji musi spełniać kryterium inwestycji początkowej, czyli takiej, która nie prowadzi do odtworzenia zdolności produkcyjnych. Dotacja nie może również zostać wykorzystana na bieżące wydatki przedsiębiorstwa (np. opłaty) oraz na środki obrotowe, jak również działalność operacyjną przedsiębiorstwa. Przyznane środki finansowe powinny zostać wykorzystane do wygenerowania wartości dodanej, a nie służyć jedynie bezpośredniemu czerpaniu korzyści.

Działania podejmowane w ramach projektów powinny zawierać czynnik innowacyjności odpowiadający zakresowi realizowanej inwestycji oraz możliwościom finansowym przedsiębiorstwa.

BENEFICJENCI:

- mikroprzedsiębiorstwa z wyłączeniem osób podlegających ubezpieczeniu w KRUS.

WYDATKI KWALIFIKOWANE:

- prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie wymaganej dokumentacji do wniosku o dofinansowanie, w tym prace studialne, badania i analizy (o ile są konieczne)
  - techniczna dokumentacja projektowa (w tym projekt budowlany, biznes plan, raport z oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko)
  - koszt uzyskania innych wymaganych prawem opinii, uzgodnień, pozwoleń i innych dokumentów niezbędnych do realizacji inwestycji
  - koszt przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Prace te mogą być uwzględnione do poziomu intensywności odpowiadającego 50% faktycznie poniesionych kosztów.
- wydatki inwestycyjne:
  - cena nabycia bądź koszt wytworzenia środków trwałych (nowych i używanych), które będą na stałe zainstalowane w ramach projektu, pod warunkiem włączenia ich do rejestru środków trwałych Beneficjenta (m.in. obiekty budowlane wraz z instalacjami oraz niezbędnym wyposażeniem, maszyny, urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie biurowe)
  - wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub na nabycie nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu
  - koszty robót i materiałów budowlanych związane z budową, przebudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali (w tym prace ziemne, budowlano-montażowe, instalacyjne, przebudowa infrastruktury kolidującej z inwestycją, prace wykończeniowe, prace rozbiórkowe, zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia)
  - koszty adaptacji i modernizacji pomieszczeń do specyficznych wymogów technicznych dla danego rodzaju działalności
  - zakup wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii: prawa patentowe, licencji, know-how, nieopatentowana wiedza technologiczna
  - wydatki na specjalistyczne środki transportu związane z działalnością będącą przedmiotem projektu
  - podatek VAT zapłacony w związku z dokonaniem wydatku kwalifikowanego jest kwalifikowany tylko wówczas, gdy został ostatecznie poniesiony i w myśl przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.) nie może zostać odzyskany

- wydatek leasingodawcy poniesiony na nabycie przedmiotu leasingu jest uznany za kwalifikowalny pod następującymi warunkami:
  - przedmiot leasingu został nabyty po cenie rynkowej, a łączna kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne nie przekroczy tej ceny
  - umowa leasingu będzie przewidywać możliwość wykupu przedmiotu leasingu przez leasingobiorcę lub będzie gwarantować leasingobiorcy możliwość korzystania z przedmiotu leasingu do czasu jego całkowitej amortyzacji
  - leasingodawca ustali raty leasingowe w taki sposób, aby cała korzyść z dofinansowania środkami programu operacyjnego była przeniesiona na leasingobiorcę; w przypadku rozwiązania umowy leasingu przed upływem terminu jej obowiązywania leasingodawca zwróci tę część otrzymanego dofinansowania, która przekracza korzyść przeniesioną na leasingobiorcę
  - do umowy o dofinansowanie projektu zostanie dołączony dokument określający wzajemne stosunki między leasingodawcą, leasingobiorcą i instytucją udzielającą dofinansowania
  - wydatek leasingobiorcy poniesiony na spłatę części raty leasingowej odpowiadającej spłacie kapitału leasingowanego aktywa może być uznany za kwalifikowany pod następującymi warunkami
  - wydatek leasingodawcy na nabycie przedmiotu leasingu nie został uznany za wydatek kwalifikowany
  - przedmiot leasingu został nabyty po cenie rynkowej, a łączna kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne nie przekroczy tej ceny
  - wydatek jest poniesiony w okresie realizacji projektu i dotyczy raty leasingowej, której termin płatności przypada w okresie realizacji projektu
  - w przypadku gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy, a refundacja następuje na rzecz leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym
- opłaty finansowe (wydatki związane z otwarciem oraz prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym beneficjenta lub odrębnego rachunku bankowego, opłaty pobierane od dokonywanych transakcji finansowych)
- wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie, o ile ich poniesienie wymagane jest przez prawo krajowe lub wspólnotowe
- wydatki poniesione na usługi w zakresie audytu i księgowości, o ile ich poniesienie jest wymagane przepisami prawa lub postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu
- koszty nadzoru inwestorskiego
- wkład niepieniężny wniesiony przez beneficjenta na rzecz projektu w postaci dóbr, pod warunkiem, że:
  - polega na wniesieniu nieruchomości w rozumieniu art. 46 §1 kodeksu cywilnego, urządzeń lub materiałów (surowców)
  - jego wartość może zostać w niezależny sposób wyliczona, oraz jeśli zaistnieje taka konieczność, zweryfikowana

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE:

- wydatki na inne niż specjalistyczne środki transportu
- koszty nabycia nieruchomości zabudowanej lub niezabudowanej (opłaty notarialne, wynagrodzenie rzeczoznawcy, sporządzenie map itp.)
- koszty związane z umową leasingu (podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe)
- w przypadku leasingu zwrotnego wydatek związany z ponownym nabyciem przedmiotu leasingu przez leasingobiorcę nie jest wydatkiem kwalifikowanym
- koszty prowizji i odsetek ponoszonych w ramach zobowiązań finansowych
- koszty prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe ponoszone w ramach realizacji projektu

- wydatki na zakup środków trwałych, które były współfinansowane z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat przed złożeniem wniosku o dofinansowanie
- koszty kar i grzywien, procesów sądowych, realizacji ewentualnych postanowień wydanych przez sąd
- koszty kredytu
- wydatki na tworzenie nowych miejsc pracy w związku z realizacją nowej inwestycji
- koszty ogólne (np. czynsz, materiały biurowe)

Działanie 2.2. Poprawa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje

BUDŻET: 64 650 145 €

OPIS: Realizacja działania wynika z konieczności zwiększenia nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach usługowych i produkcyjnych w celu zmodernizowania ich niekonkurencyjnego i zdekapitalizowanego majątku.

Realizacja Działania 2.2 ma się przyczynić do zwiększenia poziomu konkurencyjności przedsiębiorstw na rynku lokalnym oraz zwiększenia poziomu nakładów inwestycyjnych, większego nasycenia sektora nowoczesnymi technologiami i zwiększenia poziomu ich produktywności.

Przedsiębiorcy mali i średni będą mogli ubiegać się w ramach Działania 2.2 o dwa typy dotacji inwestycyjnych: tzw. „małe” i „duże”, w zależności od wielkości i zakresu zaplanowanej inwestycji. Obie formy wsparcia są skierowane do firm, które zamierzają wykorzystać środki na doskonalenie i rozwijanie procesów innowacyjnych, podnoszenie konkurencyjności, unowocześnienie posiadanego majątku oraz dostosowanie do standardów UE.

Projekty realizowane w ramach Działania powinny być inwestycjami w środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne. Każda z tych inwestycji musi spełniać kryterium nowej inwestycji³ (inwestycji początkowej), czyli takiej, która nie prowadzi do odtworzenia zdolności produkcyjnych. Dotacja nie może również zostać wykorzystana na bieżące wydatki przedsiębiorstwa (np. opłaty) oraz na środki obrotowe, jak również działalność operacyjną przedsiębiorstwa. Przyznane środki finansowe powinny zostać wykorzystane do wygenerowania wartości dodanej, a nie służyć jedynie bezpośredniemu czerpaniu korzyści.

Działania podejmowane w ramach projektów powinny posiadać znamiona innowacyjności⁴, co najmniej na poziomie danego przedsiębiorstwa. Innowacyjność projektu będzie przedmiotem punktacji na ocenie merytorycznej.

Oba typy dotacji powinny przyczynić się do dostosowania przedsiębiorstw do konkurencyjności na Jednolitym Rynku Europejskim.

CEL: Celem działania jest zwiększenie konkurencyjności sektora MŚP dzięki inwestycjom mającym na celu unowocześnienie ich oferty produktowej i technologicznej, skutecznej adaptacji do zmieniających się warunków zewnętrznych, sprostania międzynarodowej konkurencji, przede wszystkim konkurencji na JRE.

BENEFICJENCI:

- małe i średnie przedsiębiorstwa.

WYDATKI KWALIFIKOWANE:

- prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie wymaganej dokumentacji do wniosku o dofinansowanie, w tym prace studialne, badania i analizy (o ile są konieczne)
  - techniczna dokumentacja projektowa (w tym projekt budowlany, biznes plan, raport z oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko)

³ Definicja zawarta w słowniku

⁴ Tamże

- koszt uzyskania innych wymaganych prawem opinii, uzgodnień, pozwoleń i innych dokumentów niezbędnych do realizacji inwestycji
- koszt przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Prace te mogą być uwzględnione do poziomu intensywności odpowiadającego 50% faktycznie poniesionych kosztów.
- wydatki inwestycyjne:
  - cena nabycia bądź koszt wytworzenia środków trwałych (nowych i używanych), które będą na stałe zainstalowane w ramach projektu, pod warunkiem włączenia ich do rejestru środków trwałych Beneficjenta (m.in. obiekty budowlane wraz z instalacjami oraz niezbędnym wyposażeniem, maszyny, urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie biurowe)
  - wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub na nabycie nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu
  - koszty robót i materiałów budowlanych związane z budową, przebudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali (w tym prace ziemne, budowlano-montażowe, instalacyjne, przebudowa infrastruktury kolidującej z inwestycją, prace wykończeniowe, prace rozbiórkowe, zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia)
  - koszty adaptacji i modernizacji pomieszczeń do specyficznych wymogów technicznych dla danego rodzaju działalności
  - zakup wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii: prawa patentowe, licencji, know-how, nieopatentowana wiedza technologiczna
  - wydatki na specjalistyczne środki transportu związane z działalnością będącą przedmiotem projektu
  - podatek VAT zapłacony w związku z dokonaniem wydatku kwalifikowanego jest kwalifikowany tylko wówczas, gdy został ostatecznie poniesiony i w myśl przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.) nie może zostać odzyskany
  - wydatek leasingodawcy poniesiony na nabycie przedmiotu leasingu jest uznany za kwalifikowalny pod następującymi warunkami:
    - przedmiot leasingu został nabyty po cenie rynkowej, a łączna kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne nie przekroczy tej ceny
    - umowa leasingu będzie przewidywać możliwość wykupu przedmiotu leasingu przez leasingobiorcę lub będzie gwarantować leasingobiorcy możliwość korzystania z przedmiotu leasingu do czasu jego całkowitej amortyzacji
    - leasingodawca ustali raty leasingowe w taki sposób, aby cała korzyść z dofinansowania środkami programu operacyjnego była przeniesiona na leasingobiorcę; w przypadku rozwiązania umowy leasingu przed upływem terminu jej obowiązywania leasingodawca zwróci tę część otrzymanego dofinansowania, która przekracza korzyść przeniesioną na leasingobiorcę
    - do umowy o dofinansowanie projektu zostanie dołączony dokument określający wzajemne stosunki między leasingodawcą, leasingobiorcą i instytucją udzielającą dofinansowania
    - wydatek leasingobiorcy poniesiony na spłatę części raty leasingowej odpowiadającej spłacie kapitału leasingowanego aktywa może być uznany za kwalifikowany pod następującymi warunkami
    - wydatek leasingodawcy na nabycie przedmiotu leasingu nie został uznany za wydatek kwalifikowany
    - przedmiot leasingu został nabyty po cenie rynkowej, a łączna kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne nie przekroczy tej ceny
    - wydatek jest poniesiony w okresie realizacji projektu i dotyczy raty leasingowej, której termin płatności przypada w okresie realizacji projektu
    - w przypadku gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy, a refundacja następuje

na rzecz leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym

- opłaty finansowe (wydatki związane z otwarciem oraz prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym beneficjenta lub odrębnego rachunku bankowego, opłaty pobierane od dokonywanych transakcji finansowych)
- wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie, o ile ich poniesienie wymagane jest przez prawo krajowe lub wspólnotowe
- wydatki poniesione na usługi w zakresie audytu i księgowości, o ile ich poniesienie jest wymagane przepisami prawa lub postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu
- koszty nadzoru inwestorskiego
- wkład niepieniężny wniesiony przez beneficjenta na rzecz projektu w postaci dóbr, pod warunkiem, że:
  - polega na wniesieniu nieruchomości w rozumieniu art. 46 §1 kodeksu cywilnego, urządzeń lub materiałów (surowców)
  - jego wartość może zostać w niezależny sposób wyliczona, oraz jeśli zaistnieje taka konieczność, zweryfikowana
  - wydatki na specjalistyczne środki transportu związane z działalnością będącą przedmiotem projektu.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE:

- wydatki na inne niż specjalistyczne środki transportu
- koszty nabycia nieruchomości zabudowanej lub niezabudowanej (opłaty notarialne, wynagrodzenie rzeczoznawcy, sporządzenie map itp.)
- koszty związane z umową leasingu (podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe)
- koszty prowizji i odsetek ponoszonych w ramach zobowiązań finansowych
- koszty prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe ponoszone w ramach realizacji projektu
- wydatki na zakup środków trwałych, które były współfinansowane z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat przed złożeniem wniosku o dofinansowanie
- koszty kar i grzywien, procesów sądowych, realizacji ewentualnych postanowień wydanych przez sąd
- koszty kredytu
- wydatki na tworzenie nowych miejsc pracy w związku z realizacją nowej inwestycji
- koszty ogólne (np. czynsz, materiały biurowe)

Działanie 2.3. Poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez doradztwo i wsparcie działań marketingowych

BUDŻET: 6 164 316 €

OPIS: Prowadzenie przedsiębiorstwa wymaga ciągłego dostosowywania się do nowych warunków panujących na rynku zwłaszcza w dobie tak szybkiego postępu technologicznego i technicznego w każdej dziedzinie. Przedsiębiorcy coraz częściej doceniają potrzebę korzystania ze specjalistycznych usług doradczych na wysokim poziomie. Dotyczy to zwłaszcza przedsiębiorstw na etapie ich intensywnego rozwoju. Natomiast przedsiębiorcy funkcjonujący na rynku od niedawna działają w dużej mierze intuicyjnie, bądź w oparciu o doświadczenia innych firm. Wielu nie uświadamia sobie, że pomoc doradcza jest niezmiernie potrzebna. Niekorzystanie z usług doradczych częstokroć podyktowane jest przekonaniem o braku ich przydatności, nieumiejętnością zastosowania efektów doradztwa, a najczęściej brakiem środków finansowych na ten cel. Wyjątek stanowią usługi i porady prawne oraz usługi księgowo-rachunkowe cieszące się dużym zainteresowaniem. Istotnym i bardzo efektywnym elementem wpływającym na konkurencyjność przedsiębiorstw jest bezpośredni dostęp do informacji i możliwość bezpośredniego promowania przedsiębiorstwa przede wszystkim na rynku międzynarodowym.

W ramach działania wspierany będzie również udział w targach oraz misjach gospodarczych w kraju i za granicą.

Realizacja I typu dotacji pozwoli na ułatwienie dostępu i upowszechnienie wykorzystywania w przedsiębiorstwach specjalistycznych usług doradczych, związanych z procesami inwestycyjnymi, kupowanych od podmiotów zewnętrznych.

Realizacja II typu dotacji pozwoli na nawiązywanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami oraz umożliwi identyfikację nowych rynków zbytu.

CEL: Celem Działania jest wzrost konkurencyjności sektora MŚP (*mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy*) dzięki nabywaniu umiejętności dostosowywania się do zmieniających się warunków na rynku poprzez dostęp do zróżnicowanych usług doradczych, w szczególności związanych z poprawą jakości, wdrażaniem systemów zarządzania, planowaniem strategicznym i operacyjnym, analizami ekonomicznymi, finansowymi i sektorowymi oraz poprzez internacjonalizację przedsiębiorstw.

TYPY PROJEKTÓW:

Wsparcie projektów z zakresu specjalistycznego doradztwa, związanego z procesami inwestycyjnymi, dotyczącego:

- jakości, dotyczących w szczególności:
  - projektowania, wdrażania i doskonalenia systemów zarządzania jakością i zarządzania środowiskowego
  - uzyskiwania i odnawiania certyfikatów zgodności dla wyrobów, usług, surowców, maszyn i urządzeń, aparatury kontrolno-pomiarowej lub kwalifikacji personelu
  - wydawania deklaracji zgodności producenta w zakresie wyrobów, usług, surowców, maszyn i urządzeń, aparatury kontrolno-pomiarowej lub kwalifikacji personelu
- wykorzystywania zaawansowanych technologii informatycznych w przedsiębiorstwie
- opracowania strategii rozwoju przedsiębiorstwa, projektowania, wdrażania i doskonalenia nowego produktu lub usługi lub opracowywania planów marketingowych
- tworzenia i rozwoju sieci współpracy pomiędzy sektorem badawczo-rozwojowym a przedsiębiorcami w zakresie transferu technologii i innowacji
- przygotowania do uczestnictwa w programach badawczych i innowacyjnych
- tworzenia sieci kooperacyjnych przedsiębiorstw łączenia przedsiębiorstw, prowadzenia przedsiębiorstwa na terytorium Unii Europejskiej
- wprowadzania przez przedsiębiorcę produktów na nowe rynki zagraniczne, pozyskiwania zewnętrznego finansowania na rozwój działalności gospodarczej.

Wsparcie projektów związanych z udziałem przedsiębiorstwa:

- w targach
- w misjach gospodarczych.

Realizacja typu I pozwoli na ułatwienie dostępu i upowszechnienie wykorzystywania w przedsiębiorstwach specjalistycznych usług doradczych, związanych z procesami inwestycyjnymi, kupowanych od podmiotów zewnętrznych. Realizacja typu II pozwoli na nawiązywanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami oraz umożliwi identyfikację nowych rynków zbytu.

BENEFICJENCI:

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa z wyłączeniem osób podlegających ubezpieczeniu w KRUS oraz przedsiębiorców (inwestorów) zlokalizowanych na terenach, które zostały uzbrojone pod inwestycje w wyniku realizacji projektów w ramach działania 1.2 LRPO

WYDATKI KWALIFIKOWANE:

- prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie wymaganej dokumentacji do wniosku o dofinansowanie, w tym prace studialne, badania i analizy, ekspertyzy (o ile są konieczne)
  - dokumentacja projektowa (w tym biznes plan, raport z oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko)

- koszt przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego
- koszty zakupu specjalistycznych usług doradczych
- koszty udziału w krajowych i międzynarodowych targach i misjach gospodarczych:
  - koszty wynajęcia powierzchni wystawienniczej, zabudowy stoiska, wstępu na teren targów lub wystaw
  - transport eksponatów (wraz z ubezpieczeniem i odprawą celną) w związku z udziałem w targach i wystawach
  - spedycja eksponatów w związku z udziałem w targach i wystawach
  - wpis do katalogu targowego i opłata rejestracyjna
  - przygotowanie i druk materiałów informacyjnych i promocyjnych w związku z udziałem w imprezie (do 30% wydatków kwalifikowanych projektu)
  - koszty transportu i zakwaterowania przedstawicieli przedsiębiorców uczestniczących w imprezach
- podatek VAT zapłacony w związku z dokonaniem wydatku kwalifikowanego jest kwalifikowany tylko wówczas, gdy został ostatecznie poniesiony i w myśl przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.) nie może zostać odzyskany
- opłaty finansowe (wydatki związane z otwarciem oraz prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym beneficjenta lub odrębnego rachunku bankowego, opłaty pobierane od dokonywanych transakcji finansowych)
- wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie, o ile ich poniesienie wymagane jest przez prawo krajowe lub wspólnotowe
- wydatki poniesione na usługi w zakresie audytu i księgowości, o ile ich poniesienie jest wymagane przez Instytucję Zarządzającą

WYDATKI NIEKWALIFIKOWANE:

- wydatki na środki transportu
- zakup nieruchomości zabudowanej lub niezabudowanej
- zakup robót i materiałów budowlanych
- koszty szkoleń
- opłaty czynszowe
- koszty związane z umową leasingu (podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe)
- koszty prowizji i odsetek ponoszonych w ramach zobowiązań finansowych
- koszty prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe ponoszone w ramach realizacji projektu
- wydatki na zakup środków trwałych, które były współfinansowane z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat przed złożeniem wniosku o dofinansowanie
- koszty kar i grzywien, procesów sądowych, realizacji ewentualnych postanowień wydanych przez sąd
- koszty kredytu
- koszty ogólne (np. czynsz, materiały biurowe)/

Działanie 2.4. Transfer badań, nowoczesnych technologii i innowacji ze świata nauki do przedsiębiorstw

BUDŻET: 20 245 679,00 €

OPIS: Realizacja działania wynika z niskiej aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw oraz małego wykorzystania wiedzy i badań naukowych, które są kluczowymi czynnikami decydującymi o konkurencyjności gospodarki, zarówno ma poziomie krajowym, jak i regionalnym. Poziom innowacyjności całego województwa lubuskiego, jak i samych przedsiębiorstw jest skrajnie niski, nakłady na działalność badawczo - rozwojową w latach 1995-2002 były najniższe w kraju i stanowiły 0,05% regionalnego PKB.

Poprawa poziomu innowacyjności gospodarki regionu wymaga stworzenia odpowiedniej infrastruktury B+RT przy równoległym wsparciu samych przedsiębiorców. W ramach działania wspierane będą projekty zmierzające do poprawy innowacyjności lubuskiej gospodarki, przyczyniające się do wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw.

Kolejną barierą wzrostu innowacyjności jest słaba współpraca między przedsiębiorstwami i sferą nauki. Wspierane będą projekty polegające na zwiększeniu dostępności przedsiębiorstw do wyników B+RT oraz zasobów jednostek naukowych, jak również projekty służące ułatwieniu współpracy partnerów zaangażowanych przy realizacji wspólnych celów gospodarczych, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

CEL: Celem Działania jest wykorzystanie potencjału nauki i jednostek B+RT dla wzrostu konkurencyjności gospodarki regionu, oraz stworzenie „gospodarki opartej na wiedzy” w szczególności poprzez budowę systemu wspierania innowacji i nowoczesnej infrastruktury innowacyjnej w regionie, wspieranie przedsiębiorczości i aktywności innowacyjnej firm, wprowadzenie nowatorskich rozwiązań gospodarczych.

TYPY PROJEKTÓW:

- inwestycje w budowę, przebudowę i rozwój infrastruktury B+RT,
- zakup niezbędnego wyposażenia i urządzeń do prowadzenia prac B+RT,
- inwestycje i rozwój infrastruktury związanej z komunikowaniem się, gromadzeniem i wymianą informacji związanych z transferem innowacji, w tym rozwój regionalnych systemów informatycznych o innowacjach, będących regionalnymi komponentami krajowego systemu informacji o innowacjach,
- inwestycje związane z rozwojem powiązań kooperacyjnych.

BENEFICJENCI:

mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, z wyłączeniem osób ubezpieczonych w KRUS,
związki, stowarzyszenia i porozumienia JST,
jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną,
instytucje otoczenia biznesu,
organizacje pozarządowe (działające w zakresie wsparcia sektora MŚP i posiadające odpowiedni zapis w statusie),
szkoły wyższe,
jednostki naukowe,
jednostki badawcze,
klastry.

WYDATKI KWALIFIKOWALNE:

- wydatki związane z przygotowaniem projektu:
  - analizy, ekspertyzy, niezbędne do realizacji projektu,
  - przygotowanie dokumentacji projektowej, w tym: studium wykonalności, ocena oddziaływania na środowisko, dokumentacja techniczna,
  - przygotowanie dokumentacji przetargowej,
  - koszt przygotowania przetargu, w tym publikacji ogłoszeń przetargowych,

Wydatki związane z przygotowaniem projektu oraz usług doradczych związanych z inwestycją mogą zostać uwzględnione do poziomu intensywności odpowiadającego 50% faktycznie poniesionych kosztów wyłącznie w wypadku, gdy beneficjentem pomocy jest mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca.

- wydatek na zakup nieruchomości nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu
  - jeżeli tylko część nabywanej nieruchomości jest niezbędna na cele realizacji projektu to za wydatek kwalifikowalny może być uznana odpowiednia część ceny nabycia nieruchomości.
  - w przypadku zakupu nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków w wydatkach kwalifikowalnych nie uwzględnia się wartości budynków
  - wyższy udział procentowy w przypadku zakupu nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia budynków dopuszczalny jest w projektach związanych z ochroną środowiska naturalnego, za zgodą Instytucji Zarządzającej.
  - cena nabycia nie może przekraczać wartości rynkowej gruntu, a jego wartość musi być potwierdzona operatem szacunkowym, sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę, w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261 poz. 2603, ze zm.)
  - opłata za wyłączenie gruntu z produkcji rolnej lub leśnej w takim zakresie, w jakim wyłączenie jest niezbędne do realizacji projektu.
- prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:
- wydatek związany z nabyciem środków trwałych, które w całym okresie od ich zakupu do zakończenia realizacji projektu będą służyły wyłącznie do realizacji projektu oraz będą włączone do rejestru środków trwałych Beneficjenta;
- nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji projektu;
- prace instalacyjne, w tym wydatek na instalację nabytego (zakup lub leasing) w ramach projektu środka trwałego;
- wydatki związane z robotami i materiałami budowlanymi, w tym:
  - prace ziemne;
  - prace budowlano-montażowe;
  - prace wykończeniowe;
  - modernizacja infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją (w tym: linii elektroenergetycznej, teletechnicznej, kanalizacji satelitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej);
  - wydatki na adaptację i modernizację pomieszczeń do specyficznych wymogów technicznych dla danego rodzaju działalności
  - w przypadku pomieszczeń administracyjnych/do zarządzania projektem do 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych
- wydatki związane z zagospodarowaniem terenu przyległego, o ile jest to niezbędny i uzasadniony element projektu, do wysokości 10% całkowitych kwalifikowalnych kosztów projektu
- wydatki na zakup wartości niematerialnych i prawnych, w tym związanych z transferem technologii (prawa patentowe, licencje, know-how, nieopatentowana wiedza techniczna), spełniających wszystkie poniższe warunki:
  - będą wykorzystywane wyłącznie w ramach przedsiębiorstwa, które otrzymało pomoc,
  - będą nabyte od osób trzecich na warunkach rynkowych (lub zostanie nabyta na warunkach rynkowych),
  - będą stanowić aktywa Beneficjenta pomocy przez co najmniej trzy lata,

W przypadku podmiotów innych niż mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy, wydatki określone powyżej uwzględnia się w wysokości nie przekraczającej 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych.

- koszty leasingu, w przypadku gdy projekt przewiduje nabycie praw do korzystania z aktywów w takiej formie, obejmujące: wydatek na zapłatę rat leasingowych ponoszonych przez leasingobiorcę (spłata części raty leasingowej odpowiadającej spłacie kapitału leasingowanego aktywa),
- wkład niepieniężny polega na wniesieniu nieruchomości do wysokości 10% całkowitych kwalifikowalnych wydatków projektu.
- koszty informacji i promocji projektu integralnie związane z jego realizacją - maksymalnie 50 tys. PLN

- wydatki na działania informacyjne związane z utworzeniem lub rozwojem sieci instytucji otoczenia biznesu integralnie związane z realizacją projektu do wysokości 50 tys. PLN .

WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE:

- wydatki na zakup usług szkoleniowych
- wydatki na zakup środków transportu – nowych i używanych

Działanie 2.5 Rozwój regionalnych i lokalnych instytucji otoczenia biznesu.

BUDŻET: 15 308 854,00 €

OPIS: Na rozwój i wzrost konkurencyjności w województwie wpływa rozwój małych przedsiębiorstw oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które stanowią dominującą grupę wśród wszystkich podmiotów gospodarczych – od 81% w roku 1998 do prawie 77% pod koniec 2003 roku, z niewielką tendencją malejącą. Przedsiębiorstwa te cierpią na niedostatek kapitału własnego i mają trudności w dostępie do kredytów inwestycyjnych. Takie ograniczenia są główną barierą w procesach rozwoju i modernizacji oraz w zwiększaniu popytu na produkty i usługi lokalnych firm.

Sektor MŚP w lubuskim, mierząc wielkością zaangażowanego kapitału i liczbą pracowników, jest sektorem słabym, a jego poziom innowacyjności jest skrajnie niski. W porównaniu do średniej krajowej lubuscy przedsiębiorcy są gorzej obsługiwani przez instytucje okołobiznesowe. Spośród wszystkich organizacji okołobiznesowych tylko 6 posiada akredytację w Krajowym Systemie Usług dla MŚP.

W związku z ogólnie słabą sytuacją MŚP w regionie oraz brakiem silnej sieci instytucji wsparcia biznesu, konieczne jest zaoferowanie przedsiębiorcom szerokiego wachlarza wsparcia poprzez doradztwo i inwestycje, w tym w zakresie innowacji, i pomoc w tworzeniu nowych, jak też wsparcie działających instytucji otoczenia biznesu. Przewiduje się środki na odnawialne instrumenty finansowe (w szczególności fundusze pożyczkowe i poręczeniowe)

CEL: Celem Działania jest stymulowanie wzrostu aktywności gospodarczej regionu oraz ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstw w warunkach otwartego rynku za pośrednictwem instytucji otoczenia biznesu.

TYPY PROJEKTÓW:

- tworzenie nowych i rozwój istniejących instytucji otoczenia biznesu,
- tworzenie nowych i rozwój istniejących instytucji otoczenia biznesu zrzeszonych w sieci,
- tworzenie nowych i rozwój istniejących inkubatorów przedsiębiorczości,
- tworzenie parków przemysłowych,
- projekty inwestycyjne związane z tworzeniem nowych i rozwojem istniejących parków technologicznych,
- wspieranie rozwoju oraz powstawania funduszy pożyczkowych, poręczeń kredytowych.

BENEFICJENCI:

instytucje otoczenia biznesu, czyli osoba prawna, która:

a) rozpoczyna lub prowadzi działalność polegającą na świadczeniu przedsiębiorcom usług:

- doradczych,
- szkoleniowych,
- w zakresie badań i rozwoju,
- informacyjnych,
- w zakresie udzielania pożyczek lub poręczeń,
- w zakresie udostępniania pomieszczeń na prowadzenie działalności gospodarczej,
- w zakresie promocji gospodarczej,
- w zakresie koordynacji, promocji lub animacji powiązań kooperacyjnych,
- w zakresie obsługi inwestorów,
- w zakresie wsparcia działań eksportowych przedsiębiorców lokalnych i regionalnych,

– polegających na organizacji udziału przedsiębiorców w targach, misjach i wystawach w kraju i zagranicą,
oraz

b) zgodnie ze statutem lub innym aktem równoważnym, nie prowadzi działalności w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczają osiągnięty zysk na cele statutowe

WYDATKI KWALIFIKOWALNE:

• wydatki związane z przygotowaniem projektu:

- przygotowanie projektu – prace studialne, badania i ekspertyzy;⁵
- przygotowanie dokumentacji projektowej – projekt budowlany, ocena oddziaływania na środowisko, dokumentacja techniczna, studium wykonalności;⁶
- przygotowanie dokumentacji przetargowej,
- koszt przygotowania przetargu, w tym publikacji ogłoszeń przetargowych,

Wydatki związane z przygotowaniem projektu oraz usług doradczych związanych z inwestycją mogą zostać uwzględnione do poziomu intensywności odpowiadającego 50% faktycznie poniesionych kosztów wyłącznie w wypadku, gdy beneficjentem pomocy jest mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca.

- wydatek na nabycie nieruchomości może być uznany za kwalifikowalny jeśli nabycie nieruchomości zostało przewidziane we wniosku o dofinansowanie projektu i uwzględnione w umowie/decyzji o dofinansowanie projektu.
  - jeżeli tylko część nabywanej nieruchomości jest niezbędna na cele realizacji projektu to za wydatek kwalifikowalny może być uznana odpowiednia część ceny nabycia nieruchomości.
  - w przypadku zakupu nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków w wydatkach kwalifikowalnych nie uwzględnia się wartości budynków
  - wyższy udział procentowy w przypadku zakupu nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia budynków dopuszczalny jest w projektach związanych z ochroną środowiska naturalnego, za zgodą Instytucji Zarządzającej.
  - cena nabycia nie może przekraczać wartości rynkowej gruntu, a jego wartość musi być potwierdzona operatem szacunkowym, sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę, w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261 poz. 2603, ze zm.)
  - opłata za wyłączenie gruntu z produkcji rolnej lub leśnej w takim zakresie, w jakim wyłączenie jest niezbędne do realizacji projektu.

• prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:

- wydatek związany z nabyciem środków trwałych, które w całym okresie od ich zakupu do zakończenia realizacji projektu będą służyły wyłącznie do realizacji projektu oraz będą włączone do rejestru środków trwałych Beneficjenta;⁷
- nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji projektu;
- prace instalacyjne, w tym wydatek na instalację nabytego (zakup lub leasing) w ramach projektu środka trwałego;⁸

⁵ Jeżeli są niezbędnym i uzasadnionym kosztem oraz jeżeli tak stanowi umowa/decyzja o dofinansowaniu projektu

⁶ Jeżeli są niezbędnym i uzasadnionym kosztem oraz jeżeli tak stanowi umowa/decyzja o dofinansowaniu projektu

⁷ W przypadku zakupu używanego środka trwałego, różnica pomiędzy jego ceną nabycia a wartością rynkową ustaloną przez niezależnego rzeczoznawcę Stanowić będzie wydatek niekwalifikowalny. Środki trwałe, o których mowa powyżej, nabyte przez przedsiębiorcę innego niż mikroprzedsiębiorca, mały i średni przedsiębiorca, powinny być nowe.

⁸ O ile ich poniesienie jest niezbędne, uzasadnione i ściśle związane z projektem.

- wydatki związane z robotami i materiałami budowlanymi, w tym:
  - prace ziemne;
  - prace budowlano-montażowe;
  - prace wykończeniowe;
  - modernizacja infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją (w tym: linii elektroenergetycznej, teletechnicznej, kanalizacji satelitarnej, sieci gazowej, ciepłowniczej, wodociągowej);
  - wydatki na adaptację i modernizację pomieszczeń do specyficznych wymogów technicznych dla danego rodzaju działalności
  - w przypadku pomieszczeń administracyjnych/do zarządzania projektem do 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych;
- wydatki związane z zagospodarowaniem terenu przyległego, o ile jest to niezbędny i uzasadniony element projektu, do wysokości 10% całkowitych kwalifikowalnych kosztów projektu;
- wydatki na zakup wartości niematerialnych i prawnych, w tym związanych z transferem technologii (prawa patentowe, licencje, know-how, nieopatentowana wiedza techniczna), spełniających wszystkie poniższe warunki:
  - będą wykorzystywane wyłącznie w ramach przedsiębiorstwa, które otrzymało pomoc,
  - będą nabyte od osób trzecich na warunkach rynkowych (lub zostanie nabyta na warunkach rynkowych),
  - będą stanowić aktywa Beneficjenta pomocy przez co najmniej trzy lata,

W przypadku podmiotów innych niż mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy, wydatki określone powyżej uwzględnia się w wysokości nie przekraczającej 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych.

- koszty leasingu, w przypadku gdy projekt przewiduje nabycie praw do korzystania z aktywów w takiej formie, obejmujące: wydatek na zapłatę rat leasingowych ponoszonych przez leasingobiorcę (spłata części raty leasingowej odpowiadającej spłacie kapitału leasingowanego aktywa);⁹
- wkład niepieniężny polega na wniesieniu nieruchomości do wysokości 10% całkowitych kwalifikowalnych wydatków projektu;
- wkład niepieniężny może zostać uznany za wydatek kwalifikowany pod następującymi warunkami:
  - wartość wkładu niepieniężnego została w niezależny sposób wyceniona oraz - jeśli zaistnieje taka konieczność – zweryfikowana,
  - w przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci gruntu lub nieruchomości zabudowanej, dodatkowo zastosowanie mają zasady dotyczące nabycia nieruchomości zabudowanej lub niezabudowanej.
  - w przypadku wniesienia przez Beneficjenta wkładu niepieniężnego do projektu, współfinansowanie ze środków programu operacyjnego nie może przekroczyć wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.
- koszty informacji i promocji projektu integralnie związane z jego realizacją - maksymalnie 50 tys. PLN;
- wydatki na działania informacyjne związane z utworzeniem lub rozwojem sieci instytucji otoczenia biznesu integralnie związane z realizacją projektu do wysokości 50 tys. PLN;
- kwoty udzielonych pożyczek, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego udzielane są pożyczki;

kwoty niezbędne do pokrycia udzielonych gwarancji, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego udzielane są poręczenia.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE:

- wydatki na zakup usług szkoleniowych
- wydatki na zakup środków transportu – nowych i używanych

⁹ Wg rozporządzenia 1628/2006 kwalifikowalnym art. 4 punkt 6 kwalifikowalnym jest jedynie leasing finansowy dla środków trwałych innych niż grunty, budynki, budowle